

Szerkesztőség

Árad, Acsoy-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Áradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közöny, Árad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 300 Lei.

Fél évre ... 150 Lei.

Negyed évre ... 75 Lei.

Havonta ... 25 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Tekintély-rombolás

A „felszabadult” Lengyelországból állambomlasztó jelenségek hírére hozza a táviró. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy az ujonnan megválasztott lengyel köztársasági elnököt, mielőtt a parlamentben, az esküt letette volna, súlyos inzultus érte. A nacionalista kisebbség felülkerekedett a köztársaságipártiakon és ahelyett, hogy mint minden európai parlamentben és mint minden európai államgépezetben meghajolt volna a szokásos többségi akarat előtt, demonstrációval és véres zavargásokkal egy időre végét vetette Lengyelország belbékéjének.

Ezek a bomlasztó és bomlaldozó jelenségek Európában lassanként epidemikus jellegűt öltöttek. Minden hétre jut egy európai állampuccs. Egyszer Olaszországnak hívják és egyszer Görögországnak és minisztereket ölnek meg, a fascisták kerülnek felül, máskor Lengyelországnak hívják és a köztársaságiak maradnak alól. Az oknyomozó történelemre hárul majd az a feladat, kideríteni azokat a történelmi indítómotívumokat, talán a világháború vagy a világbékét, amelyek ilyen állami katasztrófákat előidézik. De mi, akik nem az oknyomozó történet távolából figyelljük az eseményeket, hanem benne élünk a történelemben, mi akiknek nincsen meg egy felszázaddal előrehaladt kritikának ki fogástalan objektivitása, de megvan az, hogy látjuk az eseményeket, mi úgy érezzük, hogy valahol máshol van a hiba. Kétségtelen, hogy amióta világ a világ, eszméket, mi úgy érezzük, hogy valahol szentségeket és tekintélyeket nem rombolt jobban össze semmi, mint ez a tíz év óta forrongó és állandóan föl-föltörő politikai vulkán, amely még a világháború előtt egy-két évvel kezdődött tart még ma is. Sőt újabb és újabb jelenségeket tüntet fel.

Az állami tekintélyt még abban az esetben is, ha egy a nagy tömegek előtt nem rokonszenves árnyalatu párt ükette is a nép fölé, a tiszteletnek, hódolatnak és az állampolgári hűségnek minden jelével kell körülvenni. Nem juthattunk annyira a politikai züllöttség mocsarába, nem érhetette meggyőződéseinket és ideáinkat annyi sár, nem fröcskenhetett a

történelem kiválasztottjaira annyira szennyes vád, hogy ezt az előbb említett tiszteletet, az emberi különbség értékét, ne respektálhatnók. Az az állam, ahol a tekintélyt lelökik a jelszavak fertőjébe, az az ország, amelynek kiválasztott vezetőit a tömeg büzbombája, vagy vakmerő inzultusa éri, tekintélyeivel együtt kerül a csőd szélére. Mert oda kell, hogy jusson, hiszen csak a legutolsó öt esztendőben minden közép-európai állam példája olyan példák, amelyek bizonyítják ezt a tételt. Ausztriáról nem is beszélve, hogy csak Lengyelországot említsük, a lengyel valótánál rosszabb papirost még nem neveztek pénznek. Valahol a lengyel köztársaság alapkövetésénél megintoghatott egy téglát, megremeghetett a vakolat, mert különben egy ország politikai biztonságának legbiztosabb tükrében, a közgazdasági életben, nem lennének ilyen torzképek az állam bizonyosságának. De itt speciálisan még más okokra is visszavezethetjük a „Finis Poloniae-t”. Talán nem egészen utolsó ez okfejtések között az, hogy Lengyelország túl közel van az orosz állami rendszerhez, amely esztendőket óta, béklyóval, láncokkal és terrortal tartja rabigában polgárait és amely szétkergette egész Európában a

maga évezredes arisztokráciáját, tehát megint csak a született tekintélyt. Az, hogy egy állam polgárai tisztelik a tekintélyt még nem jelent antidemokráciát. A köztársasági példánál maradván itt van épen Franciaország, ahol a köztársasági berendezkedés kezei békül a legszélsőbb tekintélytisztelet uralkodik. A kantonok hazájában, Svájcban, amelyet az ideális szabadság államá-

nak szokás deklarálni, a szövetséges kantonok elnöke a legmeszebbmenő respektusnak örvend.

Nem lehetnek olyan szélsők a politikai kilengések, nem lenghetnek el a pártok ingát annyira, hogy a tekintély elve mellett a demokratikus berendezkedés határain belül egy állam ne boldoguljon. De a tekintéllyel együtt megdől a demokrácia is. Ezt adja a lengyel példa.

Holnap kezd meg a vitát az ellenzék.

(Az alkotmányreform a nagybizottság előtt. — Duca külügyminiszter fontos körutja.)

Bucuresti. A kamara mai ülését délután három órakor nyitotta meg Orleanu elnök. A kormányt több miniszter képviselte. Az első felszólaló Morariu Aurél bukovinai képviselő volt, aki válságot Jorga tegnapi Cernovitzra vonatkozó közbeszólására és kijelentette, hogy az osztrák főherceget a cernovitz bevonulás alkalmával Popoviciu Dori volt miniszter fogadta.

Jamandi Viktor a tisztikar helyzetéről beszélt, majd kéri a kormányt állítsák vissza a rendet Jassyban. A felirati vitához Jamandi liberális képviselő szövegezt. Kijelentette az ellenzéki pártokat és arra a konkluzióra jut, hogy az egyedüli kormányképes párt a liberális párt.

A kamara holnapi ülésén az ellenzéki képviselők hozzá fog-

nak szólni a vita alá kerülő javaslatokhoz. Mindenütt nagy várakozással néznek elébe ennek az ülésnek.

Bucuresti. A szenátus mai ülésén Ferechide elnök megnyitja után Margarescu szenátor Margiamu tábornok ismert ügyében kér felvilágosítást, mire Mardarescu hadügyminiszter kijelenti, hogy a tábornok saját jószántából kérte nyugdíjaztatását.

A felirati vitát dr. Haras képviselő nyitotta meg. Szemére veti az ellenzéknek, hogy nem vett részt a koronázáson. Beszél a hadsereg szükségleteiről, majd annak a reményének ad kifejezést, hogy a tényleges szolgálati időt leszállítják. Az antiszemizmusról kijelenti, hogy ez csak az ellenség műve lehet, amely különböző eszközökkel tönkre akarja tenni az ország jóhírnevét.

Vázlatok a Halálról.

Az aradi színház ma esti, „Apák” című premiéré előtt elmondta: Fekete Tivadár.

1.

Bajazzó-e a Halál, vagy Sors? Báb-e vagy isten? Véletlen-e, vagy filozófia? S ha dráma meghalni, drámai mag-e a Halál maga, nem a meghalás, nem a horgés Caesar szájában, hogy „Te is fiam, Brutus” nem Julia mérge, vagy Lear örülete, hanem a Halál maga, így, ahogy mondom: a Halál! (Köpenye széles szájrétű gallér, csontváz-arcán kihülten fénylik a szeme, a szája fogatlan vigyorgásra torzul és zörgő karjaiban élessé feni a pengét, amivel Életeket arat. A nagy kaszásról van szó.) Kijöhet-e a publikum elé, elétek, akik itt a színházban az Élet szimfónia-pasztoraléját akartjátok, akik a drámát csak addig tapsoljátok, amíg rátok nem vigyorog a csuklyás, furcsa meg személyesített katasztrófa? És katasztrófa-e egyáltalán: meghalni!

Hátha egy csodálatos és bűbajos új élet kezdődik, kis angyalok ezüsthegedűkön muzsikálnak és Ti virágban, falevélben, bányák érceiben és hangyák energiáiban éltek tovább — öröklék?

Schopenhauer és Maeterlinck, Wedekind és Hoffmannstahl, Bernhard Shaw és Dosztojevszkij: könyvtárt irtak erről a kérdéstről. Főliánsok és filozófiai értekezések, regények és versek, novellák és himnuszok zengtek el, de a Halált a világ kevés színésze alakította még a színpadon. Ezt a pójácát, vagy ezt a sorsot, ezt a véletlent, vagy ezt az istent, ezt a bábót, vagy ezt a véres valóságot kevés drámaíró vitte eddig személyében a kulisszák közé. S ma este elétek áll. Hölgyek, akiknek a vállá felett fehér prémelek onlannak szét, urak, akik gondtalanul tüztetek nyakkendőitokba a gyémántot, vigyázatok: komédia kezdődik, a Halál örök és remegő komédiája, két és fél óra az egész! S mögöttetek a páholyban ott vigyorog a főszereplő. Azt hiszitek,

nem ül köztetek? Itt van. Figyel. „Ti színészek, csak figurázatok ki, maszkirozzátok magatokat, ahogy tetszik, de vigyázatok, mert Röt Halál van. Az egyik a színpadon. A másik az Életben!”

2.

Christov, aki ezt a mai drámát írja, azt mondja, hogy feltámadunk. De hogy feltámadhassunk, meg kell halni és a Halál ellen nincs professzor. Még az se professzor, akit itt ma este Szendrey Mihály alakít, mert hiába tudós, hiába operatőr, hiába mentette meg száz meg száz ember életét eljött egy pillanat, amikor megállt minden praktika és tudomány, a saját lányán nem tud segíteni. Vagy ha azt akarja, hogy életben maradjon: el kell menni ezért a Halállal, nekí az apának. Az apának kell meghalni a lányáért, mert a Halál egy titkos főkönyvelővel, vagy egy földöntúli pénztárossal számol el naponta az emberi életekről. A Halál a nagy szállító, aki kihült és megmerevedett testeket kiferál. „Jó, nem bánom. A lányod

Václav belügyminiszter a közösi tanácsok mandátumának meghosszabbításáról terjeszt elő törvényjavaslatot. Ezután elnök az ülést berekeszti. (Rador.)

Bucuresti. Az alkotmányreform nagybizottsága **Ferechide** elnökletével ülést tartott és megkezdte az alkotmányreformtervezet első szakaszának tárgyalását, amely Románia területéről szól. **Disescu** előadó felszólalása után elhatározták, hogy az eddigi járásbeosztást meghagyják és a községeknek az egyes járások szerinti csoportosítását a minisztertanácsra bízák. (Rador.)

Bucuresti. **Duca** külügyminiszter

ter a lausannei konferencia szünetnapjain el fog látogatni Párisba, Londonba és Rómába. Utjában **Diamandi** meghatalmazott miniszter fogja elkísérni. A román külügyminiszter számos nagyfontosságú kérdést fog megbeszélni az illetékes kormányokkal és több függő ügyet fog így a személyes érintkezés által elintézni. (Rador.)

Bucuresti. A román jugoszláv vegyes bizottság befejezte tárgyalásait. A vitás kérdésekben a nagy követek által kiküldendő vegyes bizottság fog dönteni, amely január első napjaiban ül össze. (Rador.)

Ujabb vihar a magyar parlamentben

(Szóváltás Gömbös, Huszár és Rakovszky között.)

Budapest. A nemzetgyűlésnek ma ismét viharos ülése volt. Először a biztositási magánvállalatok állami ellenőrzéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták, amelyhez **Beck** Lajos és **Haller** István szótartak hozzá. Majd **Rassay** Károly személyes kérdésben szólalt fel és kijelentette, hogy dacára annak, hogy **Ulain** visszavonta az ellene emelt vádjait, egy mai reggeli lapban ismét vádaskodott.

— Tegnap megszántam **Ulaint**, — folytatta beszédét **Rassay**. Ekkor **Ulain** közbekiáltott: — Engem nem kell megszánni.

Ulain közbeszólására az ellenzéken kitört a vihar. **Ulain** erre az ülésteremből kifele indult, majd egy megjegyzésre visszafordult és közben az ellenzék állandóan kiabált:

— Menjén ki! Ki vele! Rágalmazó!

Huszár Károly, aki ma nem tilt az elnöki székből, mert **Szci-tovszky** Béla elnökölt és karjánál fogva ki akarta vezetni **Ulaint**. **Gömbös** Gyula felugrott és **Huszár** felé szaladt, majd izgatott szóváltás támadt közöttük. **Ulain** egyedül elhagyja az üléstermet.

Huszár magából kikelten kiabált **Gömbösnek**:

— Én a Ház méltóságát megvédem! Kötelességemet megteszem, akár tetszik neked, akár nem!

Az ellenzék zajosan tapsolt, éltette **Huszárt** és abcugolta **Gömböst**. Az elnök a nagy zaj közepette felfüggesztette az ülést és közben a terem közepén **Rakovszky** István és **Gömbös** között nézeteltérés keletkezett. Erre ismét óriási lett a zaj. **Szci-tovszky** elnök csittítani igyekezett a zajongókat, de hasztalan. Ezután még a szociálisták is a terem közepére siettek és a kiabálás folytonosan tartott. **Huszár** és **Gömbös** között újra heves vita kezdődött, akkor lépett a terembe gróf **Bethlen** István miniszterelnök, aki csillapítani kezdte az izgatott hangulatban vitázó **Gömböst**. Majd **Huszár** **Bethlen**nel együtt elhagyta a termet, felvetette a bizalmi kérdést és felajánlotta a miniszterelnöknek a Ház alelnöki tisztségéről való lemondást. Azután **Bethlen** **Gömbös**szel tanácskozott hosszasan szobájában mialatt a zaj az ülésteremben állandóan tartott.

Budapest. Gróf **Bethlen** István

miniszterelnök az egységespárt helyiségében képviselőkkel való beszélgetés közben kijelentette, hogy a Ház legközelebbi ülésén terjeszti be a Háznak a **Rassay** ügyéről szóló összes aktákat és jelentéseket. **Hegymegi** Kiss Pál szerdai interpellációjának elmaradásáról, amelyben a képviselők elleni nyomozás és a kémlőszervezetek ügyét akarta szőnyegre hozni, hirtapiróknak kijelentette, hogy csak azért halasztotta el, hogy ne vágjon elébe a mai zárt ülés eseményeinek. Amennyiben a miniszterelnök világoztatásai nem elégtén ki, a legközelebbi interpellációnapon fogja elmondani ezt az interpellációját. A mai zárt ülésre való tekintettel halasztották el az ellenzéki pártszövetség mára tervezett vacsoráját is. Be akarják ők is várni a mai zárt ülés eseményeit. A pártvacsorát különben **Rassay** Károly tiszteletére rendezik és azon az összes ellenzéki pártpolitikusok felszólalnak és külön-külön állást foglalnak az **Ulain-Rassay** ügyben.

A **Rassay-Ulain** ügyben az újságokban az utóbbi napokban a nyilatkozatok özöne jelent meg. **Ulain** **Rassayt** rágalmazónak minősíti azért, hogy alkalmat adjon hogy a bíróság előtt bizonyíthassa be azokat a házban tett kijelentéseit, hogy ő fiatalkorában az egyetem faláról a keresztet letörte és hogy a **Tiszta-pörben** egy hamisnak minősített okiratra támaszkodva egy év mulva is továbbbővítette a vádat azért, hogy egy embert elveszítsen. **Ulainnak** egy újságban megjelent tegnap reggeli nyilatkozata, mely a házban újabb nagy kavargást idézett elő, utóhangjaként dr. **Bagyó** János, aki **Ulainnal** beszélgetett, kijelentette, hogy a nyilatkozat nem híven volt visszaadva és azt egyébként is magánbeszélgetés során tette. Az afférek száma ma eggyel növekedett, amennyiben **Eckhardt** Tibor Nagy Ernőt hivány rágalmazónak minősíti a tegnapi nemzetgyűlési ülésen elhangzott sértő gyanúsításai miatt

és felszólította, hogy olyan helyen ismétlje meg azokat, hogy azért bíróság elé állíthassa.

ARADI MIZÉRIÁK.

Az új helységnevek.

A mai postával a következő levelet kaptuk: Igen tisztelt szerkesztő ur! Nem sok levelet írok mostanában, de vannak, akik sürriiben leveleznek, ezek érdekében kérem, legyen szives figyelemre méltatni soraimat és ha helyesnek találja, az aradi posta főnökségével tudassa alábbi panaszomat: A régi magyar helységneveket egész Erdélyben megváltoztatták és még nem került a kezembe olyan könyv, amely az új helységnevtárt tartalmazta volna. Lehet, hogy van ilyen kiadvány, de az bizonyára olyan drága, hogy a magamfajta, szerény anyagi helyzetben élő polgárembernek luxuskiadás volna a megvásárlása. — Tegnap egy levelet akartam feladni egyik erdélyi községbe, amelyiknek csak a régi magyar nevet ismertem. Ugy gondoltam, hogy a postán majd megmondják a község új román nevét. Elmentem és megkérdeztem, de a postatisztviselők nem állottak rendelkezésemre és a szükséges felvilágosítást megtagadták. Pedig hát hol tudja meg az ember az ilyen változásokat, ha nem a postán? Üdvös volna, ha a postahivatalban kifüggesztenék az új helységneveket, legalább a postatisztviselőket nem háborgatná hiába senki és volna egy hely ahol az új címeiket megtudhatja a község. Nagyon fontos ez, mert egy rendelet szerint a helytelen címzésű leveleket nem kézbesíti a posta. Tisztelettel: az *Aradi Közlöny* egy régi előfizetője.

él. De Te meghalsz. Mert meg kell halni. Csak Te előbb, ő később, mindegy."

Jön és diadalmas, mint egy isten. Grotészk és ravasz, mint valami Bajazzó. Kikerülhetetlen, mint a Sors. Az élettől függ, hiszen csak báb. Rád csap, tehát véletlen. És meg kell benne nyugodni, vagyis filozófia. És mert egy **Christov** nevű cseh író drámát tudott írni belőle, tehát drámai mag a Halál.

3.

Schopenhauer, a pesszimista, nem hisz benne. Itt találkozunk a filozófus a bibliával. Feltámadunk! Hazudik az ifju hegelianus, akinek az a jelszava, hogy *edite, bibite, post mortem nulla voluptas!* Hogy egyetlen csak és igitatok csak, mert a Halál után nincs több élvezet! Igazán nincs? Halhatatlanok vagyunk, vagy megsemmisülünk? El kell pusztulnunk, vagy csak azért pusztulunk, hogy a megsemmisülés után új életre keljünk? **Voltaire**, aki mindent tagadott, amiben hitt és hisz még ma

is a világ, azt írta egyszer, hogy az ember szereti az életét, de a nemlétben is van valami jó. És hogy én, **Voltaire**, nem tudom, hogy mi az örökkévaló élet, de hogy az amit élünk, csak rossz tréfa, azt tudom!

Hát **Voltaire** se hitt a Halálnak? **Schopenhauer** se? **Hoffmanstahl** se? Akkor mint hiszünk mi? Miért rettegünk akkor és mitől félünk, vagy kitől félünk és minek siratjuk azt, aki meghalt? Halál, Te, aki győzol és elragadsz majd egyszer, felelj! Ne játszd drámát nekünk, mert mi meghalni ráérünk, de fölkámadni nem! Mágus vagyok, vagy keleti dervis és ide idézlek: felelj: mi lesz a porból, amiből lettünk?

És a Halál felel: a porból, amiből lettetek, por lesz. Ám a por örök. Ismeritek-e ezt a port? Tudjátok-e, hogy mire képes? Az anyag, amely most por és hamu elöttetek, vízben oldva kristállyá sűrűsödik, fém lesz és csillogni fog, aztán elektromos szikra pattan ki belőle, galvanikus feszültség támad, szétveti a földet, s az

anyag, a por, virágba szökken, vagy állattá idomul, s belőle nő ki és bomlik széjjel az az Élet, amit félünk elveszíteni. Nincs Halál, se a szinpadon, se az életben. Hazudtok, ha sirtok a halottaitok felett, mert holnap egy illatos rózsának a szirmaiban a halottaitok porát csokoljátok!

4.

Ezt mondja **Christov** is, aki ebben új, hogy néhány drámai kísérletezés után végre igazi főszerepet ad a Halálnak, aki az „Apákban” egy különös, kérérlhetetlen, de optimista prédikátor. És sok mindent mond még, az apa és anyai szeretetről, a *to be, or not be hamleti* kérdéséről, a professzorok tudományáról, a sebészek tehetetlen csipesszeiről és a műtőasztalról, amelyet egy vérző emberi test talán új életnek nászagyának érez.

1922-ben a Halál egészen közel jött hozzánk. Huszmillió csontváz fekszik a föld alatt, háboru jajgatott végig Európán, a vér és a hullapára valami kaotikus felhővé

sűrűsödtek fölénk, halmi láttuk a testvériünket és a fiainkat, az apánkat és a gyermekünket. Ó, mi, 1922-es évfolyam, mi nem félünk tőled, Halál! Bennünk az Élet messziről hozott muzsikája dalol, mi a halottainkat virágok szirmában csokoljuk újra és nekünk nem a Halál a dráma, hanem az Élet. Ám: tapsoljatok, hölgyek és urak, itt a függöny mögött megint valami komédiát játszik Halál színész ur, aki elvitte **Voltaire**t és elvitte **Schopenhauer**t és elvitte a világ minden híres orvosprofesszorát is elvisz minket is s nem tudja, hogy az írók és filozófusok után itt marad a tudomány, utánunk az Élet, amely addig van, amíg a kozmosz vagy a világűr, örök, mint az apák szeretete és virágzó, mint a hajnali napban kibomló rózsák. Hosszánna néked, Halál, mert nem tudod, hogy halottak helyett zikát szülnék az anyák és túl háborun és túl bacilluson és túl rajtad is: az Élet az Igazság és az Igazság örök.

A bécsi tőzsde fekete napja.

(Negyven százalékkal estek a papírok. — A bessz okai. — Beszélgetés Strasser Ernő tőzsdetanáccsossal.)

Bécs. A bécsi tőzsdének a múlt héten olyan napjal voltak, amelyekre a tőzsde látogatói évek óta nem emlékeznek. A közönség is piacra dobta papírjait, a kontremín kihasználta a rossz hangulatot és az értékpapírok ára harminc-negyven százalékkal esett. Felkerestük Strasser Ernő tőzsdetanácsost, a bécsi tőzsde egyik legelőkelőbb tagját, aki kérésünkre ezekről a jelenségekről a következő érdekes képet adta:

— A kormány már hetek óta hirdeti, hogy az osztrák bankóprés november végén megszűnteti a működését. A közönség azt hiszi, hogy erre a kijelentésre a bankóprés tényleg megáll. Holott a valóságban csak annyi történik, hogy az osztrák kormány nem nyomhat többé saját felelősségére bankjegyeket, hanem minden új bankjegy után aranyat vagy külföldi devizákat kell beszolgáltatni a Jegybankhoz. A bankóprés nemcsak nem szüntette meg a működését, hanem éppen úgy dolgozik éjjel-nappal, mint azelőtt. A közönség azonban ezt nem tudja és megijedve a kormány hirdásától, piacra dobja a papírjait. Ezt a hangulatot természetesen a kontremín jól kihasználja és még jobban lenyomja az árfolyamokat. A piac felvevő képessége nagyon csekély. Ennek az oka Bécs különleges viszonyaiban van. Az osztrák kormány minden tőzsdelátogatóra havi másfélmillió osztrák korona adót vetettek ki. Minden tőzsdelátogatónak, minden hónap elsején, ennyi beléptidit kell fizetni. Ezt a mai üzlet nem bírja el. Ez a törvény egy konjunktúra-törvény volt, amelyet a tőzsdekonjunktúra idején hoztak és amelyet a nagy üzletek korában a bankok és a bankcégek könnyen tudtak teljesíteni. Most azonban elmúlt ez az idő, nagyon sokan nem tudják megfizetni ezt a magas beléptidit és ennek köszönhető, hogy míg a tőzsdelátogatók száma 1900 volt, most, a törvény miatt, 1200-ra apadt le. Azok között, akik elmaradtak, igen sok neves és előkelő bankár akad, akik, ha a tőzsdén lettek volna, bizonyára vásároltak volna és megakadályozták volna az árfolyamok letörését. Másik oka a rossz hangulatnak a devizakereskedelem megkötöttsége, a Devizaközpont működése. Igaz ugyan, hogy a Devizaközpont a hozzá benyújtott igények ötven százalékát kielégíti, azonban ahhoz, hogy a kereskedelem felszabaduljon, szabaddá kellene tenni a devizaforgalmat. A közönség, ha reménye volna arra, hogy eladott valutát ismét visszavásárolhatja, piacra dobna a birtokában levő valutákat, ami nemcsak külföldi fizetőeszközök árfolyamára lenne

jótekonnyal, hanem lehetővé tenné azt is, hogy a valuták eladásából felszabaduló osztrák tőkék az értékpiacon terelődjenek. A kormány rendkívül súlyos értékpapír- és valutaforgalmi adót rótt ki, de azáltal, hogy a valuták forgalmát megakadályozza, eselik óriási összegektől. Ha a devizák forgalma szabad volna, a jugoszláv kormány Bécsben bonyolítaná le a valutaüzleteit, óriási üzletünk volna Newyorkkal és Páriszal. — Így Bécs egy vidéki város nivójára süllyedt, devizakereskedelem nincs és az egész forgalom Prágába és Berlinbe terelődik. A bécsi fekete napoknak végül még magyarázatuk van abban is, hogy az egész spekuláció most Berlinben dolgozik. A Bécsben mobillá tehető tőkéket mozgósították és elszállították Berlinbe. A bécsi tőzsde természetesen megérzi úgy a spekulánsok, mint a spekulációs tő

ke hiányát. Rossz jelenség még a folytonos tükeemelés, amely megszámlálhatatlan milliárdot von el a piacról. Javulást, — lényeges javulást — őszintén nem várok. A spekulációt elkedvetlenítette az a szegénybélyeg, az a sárga folt, a mivel itt Bécsben megbélyegezték. A spekuláció ki van kiáltva, hogy az állam tönkretévoje, elpusztítja. Nos, nekem van bátorságom a spekuláció védelmére kelni és kijelenteni, hogy a spekulációból a mai viszonyok között Bécs és Ausztria lakosságának legalább kilencven százaléka élt meg, mert akik közvetlenül nem is játszottak a tőzsdén, azok — szabók, suszterek, fényüzési cikkek kereskedői és mások sokan — is abból a jövedelemből éltek, amit a spekuláció az ő vevőkörüknek hajtott. A spekulációnak kétségtelesen vannak kinövései, de magát az intézményt a mai időben kárhóztatni nem lehet. Bizonyíték erre Bécs mai helyzete és azok a sötét napok, amelyek a múlt héten voltak a bécsi tőzsdén.

Három betörőt fogtak el Aradon

(Az aradi rendőrség sikeres munkája.)

Az aradi államrendőrség dicséretre méltó eredményes munkát végzett tegnap éjszaka. Több olyan gonosztevőt sikerült letartóztatni, akik Arad város lakásainak közbiztonságát hetek óta veszélyeztetik. Letartóztatott a rendőrség egy többször büntetett notórius gonosztevőt is, aki a börtönből szökött meg. A sikeres nyomozásról a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

December elején a Lengyel-féle butorüzletbe betörtök és nagy értékű szerszámot vittek el a tettesek. A rendőrség szigorú nyomozást indított, amely azonban tegnap éjszakáig eredménytelen maradt. Az éjszakai razzia alkalmával egy gyanús kinézésű ember akart a str. Coasei (Kasza-utcán) elosonni a rendőrök előtt. Igazolásra szólították. A gyanús ember menekülni akart, de sikerült elfogni. Kiderült, hogy az illető Széles Sándor többször büntetett betörő. A razzianak éppen egy eredményesen végzett munka után sikerült letartóztatni a betörőt, aki egy negyedórával azelőtt tört be Sziat Vikent bádigos üzletébe és azt kifosztotta. A vizsgálat kiderítette, hogy Széles követte el a Lengyel butorüzlet betörését is és az onnan ellopott szerszámokkal dolgozott tovább. A rendőrség folytatja a nyomozást, mert valószínű, hogy Széles Sándornak büntársai is vannak.

Az elmúlt héten, mint megírtuk, Fertig József aradi hentesnél betörés történt. A tettesek nagy mennyiségű szalonnát vittek el az üzletből. Az államrendőrségnek néhány napi nyomozás után sikerült elfogni a betörőket, akikről kiderült, hogy már több bető-

rést követtek el Aradon. A betörő banda szervezője és vezetője Cluska Péter a napokban megszökött a börtönből. Érdekes, hogy Cluska állandóan hangoztatta, hogy meg fog szökni és dacára a szigorú rendszabályoknak, sikerült neki tervét végrehajtani. A rendőrség megtette a legerélyesebb intézkedéseket a megszökött betörő kézrekerítésére. Tegnap éjszaka a rendőrség razzia tartott és a város határában egy szalma kazalban elrejtőzve megtalálta Cluska Pétert. A meglepett betörő menekülni akart, de a rendőrök utánna vetették magukat és rövid üldözés után elfogták. Cluska Pétert szigorú őrizet alatt a rendőrségre szállították.

Feri Veronka Bul. Regele Ferdinánd (Boros Béni-tér) 5. sz. alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakását kifosztották és több ezer lejt értékű ruhaneműt vittek el. A rendőrség le tartóztatta Kereszturi Rozáliát, aki beismerte, hogy a ruhaneműket ő lopta el. Átkísérték az ügyészségre.

A dollár-nagybácsi.

(Keresik a Riglereket).

Az amerikai dollármilliomos nagybácsi, aki európai örökösait keresi, minden évben egyszer-kétszer felbukkan a lapok hasábjain. Az alább elmondandó esetben valóban egy dollármilliomos érdeklődik magyarországi rokonai után. M. Rigler ur, newyorki nagykereskedő az illető, aki valódi békebeli pergamentpapiroson, amelyet cégjegyzésével is ellátott, keresi a budapesti Rigler-rokonokat. M. Rigler a budapesti kereskedelmi és

iparkamarához írt levélben előadja, hogy ő és három fivére még 1850-ben vándoroltak ki Németországból. Egyik, József nevű fivére Budapestre jött. Miután, értesülése szerint, Budapesten egy Rigler József nevű cégnek telepe van, azt hiszi, hogy a nevezett Rigler József az ő testvéröccse és ha az illető már elhunyt volna, a leszármazottai iránt érdeklődik. Érdekes, hogy a németből átvedlett derék amerikai, törül metszett németességgel és ortográfiával Budapestet — „Puda-Besi”-nek írta levelében.

Harden merénylői.

(Megkezdődött a bünpör tárgyalása.)

Berlin. Az esküdtszék most tárgyalja a Harden ellen elkövetett merénylet ügyét. Az ügyész Weichardt gazdálkodó és Grenz könyvkereskedő gyilkossági kísérlettel és gyilkosságra való felbujtással vádolja. Ackermann, a tulajdonképpen tettes, szökésben van. Az esküdtszék megalakításánál a védők a zsidó nevű esküdteket visszautasítják. Az elnök felszólítja az esküdteket, hogy a törvényszéki tereméből száműzzék a politikát és ne befolyásoltassák magukat a politikai rokonszenv vagy ellenszenv érzéseitől. Weichardt vádlott Grenz vádlottal egyetértően kijelenti, hogy Hardent nem akarták megölni, hanem csak megsebesíteni és amerikai utját így megakadályozni. Harden védője Erhardt kapitány kihallgatását indítványozza, aki mint a C-szervezet vezetője felvilágosítást adhat arról, hogy megbízták-e a vádlottakat, hogy Hardent megölik, vagy csak megakadályozzák amerikai utazását. Az ügyész feleslegesnek mondta a védelemnek és a vádlottaknak indítványait, hogy szakértőket hallgassanak ki, kik Harden politikai működéséről nyilatkozzanak, mire az elnök kijelenti, vajjon nem fogadható-e el valónak hogy a német nép nagyrésze Harden működését károsnak tartja. Harden e szavakra izgatottan elhagyta a tárgyalási termet. Az ügyész erre kérte, közöliék Hardennel, hogy félreértésről van szó mire az elnök is kijelentette, hogy szavainak természetesen nem az az értelme, amelyeket a főmagánvádló azoknak tulajdonít.

Kihallgatták Harden Miksát is, aki elmondta, hogy július 3-án este hazafelé menet hallotta, hogy valaki nyomában van. Egyszerre hatalmas ütést kapott a fejére, a melytől összerogyott. A merénylő azután egy vasruddal tovább ütlegelte. Amikor Harden a kezével védő mozdulatot tett, a merénylő mindkét lábával rálepett a karjára és folytatta az ütlegelést. Amikor segítségért kiáltott, a támadó elmenekült. Amikor az ügyész kijelentette, hogy szükségtelen tanukat és szakértőket kihallgatni Harden politikai működéséről, a főtárgyalás elnöke így szólt:

— Vajjon nem állapítható meg hogy Harden működését a német nép legnagyobb része ártalmasnak tartja?

E szavakra Harden felállt és izgatottan elhagyta a termet. A főügyész erre azt indítványozta,

Mindamellett a francia kormány fenntartja magának azt a jogot, hogy amennyiben a németek január 15-én nem tesznek eleget kötelezettségeiknek, még akkor is, ha egyedül maradnak a garanciák biztosítására, megszállják a Ruhr vidéket. (Rador.)

HIREK.

Az élelmiszer kiviteli tilalom.

(Az étkezéskocsikon csempésznei külföldre.)

Az élelmiszer árusok minden módot megragadnak, hogy kijátsszák azt a rendeletet, amely megtiltja a megyéből az élelmiszerek kivitelét. Tagadhatatlan, hogy az árusítók alkalmazkodnak a rendelkezéshez, mert szigorú ellenőrzés és más megyébe nem is tudnak szállítani. Nem is más megyébe, hanem más országba szállítanak. Az illetékes közegek csak figyelik meg Radnán, Soborsinban, Ilton a külföldre induló gyorsvonatot. Az állomásokon megrohánják az élelmiszer-árusok az étkezéskocsit és a pincérek maximális áron felül összevásárolnak tojást, vajot, aprójszágot és vizsik Bécsbe. Szegény bécsiekre ráfér ugyan egy kis élelmiszer, de vagyunk annyira önzők, hogy elsősorban a saját érdekünket tartjuk szem előtt. A hatóságoknak mindenesetre razzit kellene tartani az aradi állomáson keresztül induló gyorsvonatokon és megakadályozni az élelmiszer külföldre való szállítását, mert másképp nem sokat ér a kiviteli tilalom.

— Királyi dekrétum megerősítette Georgescu prefektus állását. A belügyminiszterium sürgönyrendelete ma délelőtt érkezett az aradi prefekturára, amelyben közlik, hogy királyi dekrétum Georgescu János belügyi vezérfelügyelőt Arad város és Aradmegye prefektusává delegálta. Az újabb kiadott királyi dekrétum a prefektus állásának eddigi ideiglenes jellegét megszüntette.

— Aradi orvosok értekezlete. Szombaton délután hat órakor az aradi orvosok tudományos ülést tartanak a bábaképző tanteremben.

— Mussolini a hadikárpótlásról. Páris. A Mussolini által előterjesztett memorandum annak szükségét hangoztatja, hogy a német kártérítést 50 milliárdra csökkentik. Ezzel szemben követeli, hogy Ausztriát, Magyarországot és Bulgáriát terhelő kártérítés teljes összegén sem miféle módosítás ne történjék, mert abban Olaszország kedvezményes kulcs alapján részesül.

— Hamis cseh vizumok Budapesten. Budapest. A cseh konzulátus előtt levő bérkocsiallómason vizumok szerzésével üzletszerűen foglalkoztak Schwarz Endre és Klein Miklós. Ötezer koronáért adták el a hamisított vizumokat. A rendőrség mindkettőjüket letartóztatta.

— Lázadás Szudánban. London. Szudánban a benszült négerek között lázadás tört ki. A katonaság kivonult a zendülés elfojtására. (Rador.)

Az új jövedelmi adók kulcsa.

(A pénzügyi bizottság tervezete. — A háborus vagyon megadóztatása. — Könnyítést hoz az új törvény.)

A romániai közgazdasági élet irányadó tényezői és a szaksajtó most egy éve Titulescu pénzügyminiszterrel vitatkoztak a terbe vett új adó körül, amelyre azonban nem került a sor, mert a miniszter időközben elhagyta helyét és vele együtt lekerült napirendről törvénytervezete is. Titulescu hagyatékaként megmaradt a sok ceduláris adóból a G. és F. ceduláris adó, a forgalmi és fényüzési adó és a régebbi adónemek. Most Bratianu Vintila pénzügyminiszter új adóreformjáról esik szó, amely reform tulajdonképpen a Titulescu-féle adótörvényeknek teljesen átnézett és helyenkint bővített második kiadása.

Amint értesülünk, a pénzügyi bizottság megállapította a jövedelmi adók új adókulcsát. E szerint a mezőgazdasági jövedelmek után 12 százalék állami, 4—5 százalék megyei, 3 százalék községi és 0.5 százalék állami pótdadó, vagyis összesen 19.5—20 százalék adó fizetendő. A házi jövedelmek után 12 százalék állami, 2 százalék megyei és 6 százalék községi adó, vagyis összesen 20.5 százalék adót fognak kivetni. Az ingó vagyonok jövedelme után 15 százalék állami, 2 százalék megyei, 3 százalék községi és 0.5 százalék pótdadó, összesen 20.5 százalék adó a kötelező. A kereskedelmi és ipari jövedelmek után 10 százalék állami, 2 százalék megyei, 3 százalék községi és 0.5 százalék pótdadó, összesen 15.5 százalék adót

kell fizetni. A fixfizetések után 4—6—8 százalék állami és 0.5 százalék pótdadó a megállapított kulcs végül a szabad foglalkozásokból eredő jövedelem után 8 százalék állami, 1 százalék megyei és 3 százalék községi, összesen 12 százalék az ujonnan megállapítandó adó.

Ezekem az adókon felül az új adótörvény egy általános jövedelmi pótdadót is állapít meg, amely 5—50 százalékgig terjedő progresszivitással sújtja az összjövedelmet és ez a pótdadó Bratianu pénzügyminiszter véleménye szerint alkalmas lesz az ugynevezett, háboru alatt szerzett vagyon megadóztatását helyettesíteni. — Megállapítható, hogy ez az összjövedelmi pótdadó a földművelésből, a házi jövedelmekből és a fixfizetésekben származó jövedelmeket fogja elsősorban és legerősebben sújtani, mert ezeknél a jövedelmeknél lehetetlen az eltitkolás, illetve az adó alól való elvonás. Azok a jövedelmek pedig, amelyekben leginkább jut kifejezésre a háborus vagyon, azok nem lesznek olyan mértékben megadóztathatók, ahogyan azt a tervezet gondolja.

Egyébként pedig, amennyiben említett megyei és községi pótlékokon felül más, eddig szokásos pótlékok nem kerülnek majd kivételre, úgy az új adókulcs minden esetben lényeges megkönnyebbülést jelent az egyes adók összegének megállapításánál.

— Békülékenyek az oroszok. Bucuresti. Az Adeverul lausannei tudósítójának jelentése szerint, az orosz delegátusok feltünő szívellyességgel bánnak a román delegátusokkal. Már több ízben nyilatkoztak, hogy Oroszország szeretne Romániával Bessarabiára vonatkozólag meg egyezést kötni. (Rador.)

— Volt aradi rendőrtiszt karrierje Magyarországon. Az aradi rendőrség bejelentőhivatalának volt sokáig vezetője. Treytler Dezső rendőrségi tisztviselő, akit pompás emlékezőtehetsége révén sokan ismertek. Treytler a román impérium átvétele után még sokáig Aradon tartózkodott és régi helyén dolgozott. A sógora, Green Nándor, volt aradi rendőrfőkapitány. Magyarországra hívta Treytler, aki ott rövidesen szép karriert futott be. Legújabbban tb. rendőrkapitánnyá nevezték ki Debrecenbe.

— Bécsben újvje elbocsájtják a fölösleges hivatalnokokat. Bécs. Újévkor jár le az a határidő, melyet a fölösleges létszámokra helyezett köztisztviselőknek adtak. Megbízható forrásból származó hír szerint a határidőt semmiesetre sem fogják meghosszabbítani.

— Meghíusult a leszerelési értekezlet Moszkva. A leszerelési értekezlet meghíusult, mert az oroszok az egyezmény megkötése előtt nem akarták aláírni azt a kötelezvényt, hogy tartózkodni fognak az aláíró államok egymás megtámadásától.

— Rifaat pasa — tráciai főkomandányzó. Konstantinápoly. Rifaat pasa rövidesen átveszi a tráciai főkomandányzói tisztséget és helyébe Konstantinápolyba Andan bég kerül.

— Elítelt kommunista agitátor. Budapest. A törvényszék Kiss Jenő huszonnégy éves magánhivatalnokot, aki Moszkvában elvégezte az agitációs tanfolyamot és Magyarországon is nagy agitációt fejtett ki és akit éppen akkor tartóztattak le a keleti pályaudvaron, amikor Bucarestbe akart utazni, életfogytiglani fegyházra ítélték. Hütlenséggel és az állami és társadalmi rend felforgatására való törekvéssel vádolták.

— A magyar rendtörvényjavaslat. Budapest. A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága mai ülésén nagy atádi Szabó Istvánt, akit őgróf Pallavicini György jelentette fel tiltott népgyűlés tartásáért, nem kiadni javasolja, mert a feljelentésben a bizottság zaklatást lát. Ebben az ügyben a kisebbség külön előterjesztést tesz a nemzetgyűlésnek. A szociáldemokraták szerdán este a fővárosban számos népgyűlést tartottak, amelyek bejelentették, hogy a most a nemzetgyűlésen tárgyalás alatt levő rendtörvényjavaslat ellen a legélesebb harcot fogják folytatni úgy a nemzetgyűlésben, mint azon kívül.

— Az Aradi Első Takarékpénztár Igazgatósága Porzolt Jenőt, az intézet devisaosztályának vezetőjét — ki néhány hónappal ezelőtt lépett az intézet kötelékébe és ki addig a Magyar Általános Hitelbank temesvári fiókjának helyettes főnöke volt — cégvezetővé nevezte ki.

— A volt monarchia adóssága. Páris. A Havas távirati ügynökség jelenti, hogy a jóvátételi bizottság ma délutáni ülésén befejezte a biztosított és nem biztosított osztrákmagyar államadósságoknak az utóállamok között való felosztását. Prágából jelentik, hogy a cseh közvéleményt nagyon meglepte a bizottságnak az a döntése, hogy Csehországot jelentékeny résszel terhelték meg a volt monarchia két államának háboru előtti adósságából. A cseh lapok élesen tiltakoznak ez ellen és az a vélekedés, hogy ezt a kérdést csak a többi jóvátételi kérdéssel együtt intézhetik el, a német jóvátétel leszállításával egyidejűleg és ennek a telernek a leszállításáról a szövetségesek kölcsönös adósságainak egybekapcsolásával kell tárgyalni.

— A Budapest eliozott Kornisrabló. A Kornis-cég ma levelet kapott Budapestről, amelyben közlik, hogy a múlt évben elkövetett rablás tetteseit, Tálai Gergelyt és Menyhárt Gyulát Budapesten tényleg letartóztatták és ők vallották, hogy az aradi rablás vezetőjével, Bodnárral szöktek meg Romániából. A szökés részletei még ismeretlenek. A két rabló kijelentette, hogy a harmadik elítelt, Gallovich azért nem szökött meg, mert négy évi fegyház miatt nem tartotta érdemesnek a szökést. A főkincos, Bodnár szintén Budapestre menekült, de őt még nem fogta el a rendőrség.

— Kicsinek nagyon legolcsóbb karácsonyi ajándék a szép könyv, nagy választék a Kelet hírlapirodában.

— „Olla“ gummi a világhírű.

— A mosonó elvitte a fehérműt. Morár Sándor Str. Romanului (Zranyi-utcai) lakos feljelentést tett a rendőrségen Hoss Margit mosonó ellen, aki behatolt lakásába és több ezer lei értékű fehérműt vitt el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Megtámadták a rendőrt. Az éjszaka folyamán egy rácvárosi zugkorcsmában Padorán János és Ball Ferenc megtámadták egy rendőrt. A rendőrnek sikerült támadóit ártalmatlanná tenni és beszállította őket a rendőrségre. Hatóság elleni erőszak büntette miatt megindult ellenük az eljárás.

— Karácsonyi ajándékok, játékok, áru, börend, bördiszmu, női ridikül manicür, fésű, kazetták és gyermek kocsik nagy választékban Hegedüs Gyula cégnél, Arad, Bul. Reg. Maria 16. (Andrássy-tér).

— Megjötték a karácsonyfák! Nagyban és kicsinyben kaphatók a Ferenc-téri vásárcsarnokban. Viszonteladónak árkedvezmény.

— Tolvaj kofa. Szekeres Károlyné Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 3. szám alatti lakos ma délelőtt a Piata Catedralei (Thökoly-térre) ment bevásárolni. Egyik élelmiszer-árusnak bevásárlás után 500 leiel akart fizetni. Miután az nem tudott visszaadni a pénzből, Szekeres Károlyné 3000 lei értékű boáját ott hagyva, elment az 500 leit felváltani. Amikor visszatért, az élelmiszer-árusnak hült helyét találta. Megszökött az értékes boával. Szekeresné feljelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

A megvert köztársasági elnök.

(Varsóban még nem állt helyre a rend. — A belügyminiszter lemondott.)

Varsó. A nagyarányú tüntetésekről még a következőket jelentik: Délben kellett volna a nemzetgyűlésben az új elnöknek, *Narutovicznak* letennie az esküt. De már reggel körülvették a parlament épületét a nacionalisták, akik a megérkezett képviselőket igazoltatták. Egy zsidóvallású szenátort, egy zsidó nemzetgyűlési képviselőt és egy zsidó hírlapírót alaposan elverték, de ezeknek sikerült még véres fejjel bejutni az épületbe. Sokkal rosszabbul járt néhány szociáldemokrata vezér. *Daszinszkyt* és *Limanovskyt*, a szocialisták vezéreit az uton a tömeg elfogta és a nacionalisták főhadiszállására vitte, ahol egész délutánig ott maradtak, amíg a rendőrség és munkásság fegyverhasználat után ki nem szabadította őket.

Közben a köztársasági elnök megkezdte utját a parlamenthez, de nem a városon keresztül, hanem kerülőutakon. De így is sok nehézséggel kellett megküzdenie. Az ünnepélyes menet két eskadron ulánus és lovasrendőrség kísérte. Az egyik utkereszteződésnél barrikád zárta el a menetet további utját. Amíg az akadályokat elszállították, a tömeg szidalmazta az elnököt és *diszhüntőjét hóval és sárral dobálta*. Végül is a katonaságnak és a rendőrségnek sikerült szabaddá tenni a nemzetgyűlés épületébe való bejutást. A nemzetgyűlésen *Narutovic* elnök egyszerű formák között letette az esküt az alkotmányra. A gyűlésterem baloldalán az aktus alatt egyetlenegy képviselő sem volt jelen. Ez alatt

majdnem minden gyárban megállt a munka. Hírlik, hogy a munkások fel akarnak fegyverkezni, hogy a nacionalista tömegeket szétszórják. Délután gépfegyverekkel felszerelt katonai autók érkeztek a Háromkereszt-térre, ahol valóságos harc fejlődött ki. Híre jár, hogy *több ember meghalt és megsebesült*. A tüntetéseknél súlyosan megsebesültek között van *Piotrovsky* szocialista képviselő is. *Erbmann* és *Kovalsky* zsidó képviselőket súlyosan inzultálták. Attól tartanak, hogy *Piotrovsky belehal sérülésébe*. A véres tüntetések a jobboldali pártok körében nagy izgalmat keltenek. A nemzetgyűlés folyosóján *Moracevsky* volt miniszterelnök és *Haller* tábornok között szóváltásra került a sor. *Moracevsky* szemére vetette a tábornoknak, hogy ő készítette a nacionalista ifjúságot a zavargásokra. Amikor *Kamiensky* belügyminiszter megjelent a parlamentben, *Ratay* a nemzetgyűlés elnöke szemére vetette, hogy semmit sem tett a zavargások meggátolására. Több képviselő felszólította a belügyminisztert, hogy hagyja el a parlament épületét, Este felmentették állásától a rendőrfőnököt és ma átadták az államügyészségnek *Kamiensky* belügyminiszter benyújtotta lemondását, amit el is fogadtak. Este a pártvezérek gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy felhívást intéznek a néphez, amelyben arra szólítják fel, hogy igyekezzenek a rendet fenntartani. Maguk a nacionalista lapok is nyugalomra és tüntetésektől való tartózkodásra intenek.

Mozi.

* A kis japán gésa szomorúan megható története került bemutatásra tegnap az Urániában. A publikum meghatódó részvétellel kísérte a szegény kis Cso-Cso-San szomorú élethistóriáját. Az amerikai hadnagy kiváltja a gésát, aki halálos szerelemre lobbant. A szerelmi mámor azonban mindössze pár hétig tart, a hadnagy elvitorlázik s emlékül csupán szerelme gyümölcseit hagyja. És a kis gésa vár-vár évekig, hiába. Megjön végül a hadnagy, de magával hozza a feleségét. Cso-Cso-San úgy hiszi, hogy a szíve szakad meg és apja kardjával megöli magát. A gyönyörű japán tragédia, amelyből különben *Puccini* a *Pillangókisasszony* című operáját is csinálta, még pénteken és szombaton kerül színre az Urániában.

* A *Hetek titka* befejező része kerül pénteken bemutatásra az Apollóban. A végső harcok pompás összehasonlíthatatlanul kiváló filmdrámának, amely vasárnap kerül bemutatásra az Urániában.

teken és szombaton kerül vetítésre az Apollóban.

* *Tigrisfog* a címe annak az összehasonlíthatatlanul kiváló filmdrámának, amely vasárnap kerül bemutatásra az Urániában.

Elfogott tolvajok.

(Az aradmegyei csendőrség eredményes működése.)

A pécsiak csendőrségi parancsnoka *Marculescu Demeter* nagy eréllyel indított nyomozást azon tolvajok ellen, akik mintegy két hét előtt *Putu Demeter* sertéseit elhajtották. A csendőrmester nyomozása sikerrel járt. Ma elfogta *Nichifor Ghiorghe*, *Dumitru Poreac* és *Condrae Justa* pécsi lakosokat, akik rövid vallatás után bevallották a lopást.

Popescu Vásza csermői lakoshoz nemrégiben éj folyamán betörték és különböző értékes holmit vittek el a tettesek. A csermői őrsparancsnok *Arnautu Miklós* rövid nyomozás után felfedte a betörők kilétét. *Onuti György* személyében, akit letartóztattak. Vallomása során egyéb bűnét is beismerte a betörő. *Popa Péter*, *Popa Gábor* és *Covlejan Péter* társaságában nemrégiben elrabolták *Zerberg Comet* csermői kereskedő 80.000 lei készpénzét. A rablókat letartóztatták és az aradi ügyészség fogházába kísérték.

Lord Curson a kisebbségekért

(A lausannei konferencia.)

Lausanne. A konferencia tegnapi teljes ülését a kisebbségek ügyének szentelte. Lord Curson rámutatott a kisebbségek helyzetére úgy Görögországban, mint a Balkánon. Szerinte a kisebbségi jogok megvédésének garantálására különleges biztosítékokra van szükség. Azt kívánja, hogy úgy a török, mint a görög kormányok adjanak amnesztiát területükön a politikai cselekményekért letartóztatott kisebbségeknek. Követeli továbbá, hogy a törökök a kisebbségeket anyagi ellenszolgáltatás ellenében mentesítsék a katonai szolgálat alól. (Rador.)

Lausanne. Törökország csak annyi jogot ad a kisebbségeknek, mint amennyit Európában élveznek a nemzeti kisebbségek. — mondotta Izmed pasa. Törökország az örményeknek nem ad külön területeket, mert ez Törökország újabb megcsönkítésére vezetne.

Irodalom, művészet

Apák.

(*Irita Christov*, fordította dr. Müller Vilmos, bemutatta az aradi színház csütörtökön este.)

A professzor, aki ezrek és ezrek életét mentette már meg az operációs asztalon, tehetetlenül áll súlyosan beteg leánya lázas ágya mellett és minden elvégzett egyetemek, orvosi folyóiratok és egy tudós koponyája mögé rejtett könyvtárak kevés hozzá, hogy megmenthesse egyetlen gyermekét. Alkudt kell kötni a halállal. Ki kell egyezni vele. És ölni kell azért valaki mást, hogy megmenthesse a maga gyermekét. Egy véletlen folytán a leány is és a helyette kiszemelt áldozat is megmenekülnek, de a halállal így sem lehet boldogulni, előle így sem lehet ki boldogulni, előle így sem lehet ki térni, mert ha mást nem, elviszi a híres professzort magát. Ennyi *Christov* drámájának rövidre fogott tartalma, mert azt a mély filozófiát, azt a látnoki tehetséget és megérzést, ami ebben a drámában van, elmondani úgy sem lehet. Az aradi színház mai bemutatója zsufolt ház előtt játszódott le. A közönség tudja, hogy a főszereplő professzor szerepére *Szendrey Mihály* különös ambícióval készült és várakozásában nem csalódott. *Szendrey Mihály*nak olyan speciális szivhurljai vannak, színészi skálájában annyira tulteng a moll, hogy az ilyen lélekkel játszó szerepekhez alig tudunk külön alakító művészt elképzelni. *Darvas Ernő* megrázó eszközökkel, nagyvárosi rutinnal és maszkiájában is megdöbbentő módon alakította a Halált. A színháznak erről az értékes férfitagáról ujjat irni lehet-

etlen. *Tökés Anni* a professzor leányának a szerepét alakította kedvesen, finom érzéssel. Ugyilátszik megvannak az eszközei arra, hogy kellő csiszolás mellett fejlődjön. *Follinuszné* az anya szerepét megrázó drámai erővel alakította. *Jávor* a páciens szerepében simulékonyan alkalmazkodott a nagyobb szereplőkhöz. *B. Tompos Ella* érdekesen és intelligensen játszotta az apácát. A kisebb szereplők között ezúttal *Szántó* is sorakozott, akinek rendezői ritinját, ötleteit és mindig friss találékonyságát a közönség a szereplőkkel együtt tapsolta meg. Az előadás sikerét és az értékes drámai bemutatót névben feltétlenül emelte *Fekete Tivadar* írónak, tartalmas, költői szépségekben gazdag bevezető előadása. Mindvégig élvezetes, finom, könnyed modorban tartott és mégis filozófiai mélységekkel teljes konferansza neki is sikert hozott és a közönség megérdemelt, meleg tapsokkal jutalmazta érette. (b. l.)

* A színház heti műsora. Péntek: 7 órai kezdettel. Remény. Munkás-előadás. Tíz és fél órai kezdettel: Apák. A) bérlet. Szombaton: Nincs előadás. Vasárnap. Délután: Vasgyáros. Este: Nincs előadás.

* Az „ifjúság” diák hetilap 7. és 8. jettős karácsonyi száma kedden jelenik meg.

* Az Apák című szenzációs dráma iránt, amely tegnap került színre, széles körökben nyilvánult meg az érdeklődés. A premier irodalmi eseménye volt a színháznak és közönségnek egyaránt, amely alkalommal a színészeknek bő alkalmuk nyílt egyéniségük és művészetük kifejtésére. A nagyhatású dráma pénteken is műsoron van.

* Munkás-előadás keretében kerül színre a Remény, a drámairodalomnak ez az igazi gyöngye. Munkások részére szól ez az előadás. Azoknak, akik a nehéz munka jármát huzzák s néha-néha lelkük üdülésre, pihenésre vágyik. A pénteki munkáselőadás látogatottságát az is biztosítja, hogy a színház egész személyzete fáradt, azon, hogy minél tökéletesebb előadásban nyújtsa a munkástársadalomnak a kiváló irodalmi alkotást. Az előadást *Szántó Jenő* konferansza vezeti be.

* Vasárnap délután A vasgyáros kerül színre mérsékelt hegyarák mellett. Az érzélgős irodalom egyik legkiválóbb termékét mindenki ismeri s minél többször látja és hallja, annál közelebb jut a szívéhez *Derblai Fülöp* megindító története.

* A Filharmonia Egyesület színes plakátjai a saion legszebb hangversenyét hirdették december 20-ra. Az est solistája *Unger Ernő* zongoraművész. Jegyek Scherhag cégnél.

— *Ferenc József* főudvarmestere *Zita* királynéhoz utazik. *Montenuovo* herceg, *Ferenc József* király volt főudvarmestere, aki *Károly* király uralkodásának elején ment nyugalmába, az utóbbi esztendőben gyakran járt Budapesten, ahol huzamosabb ideig tartózkodott. Most is ott van már néhány hete és résztvett az *Ottó* király születése napján tartott ünnepi misén is. A herceg a napokban Spanyolországba utazik, ahol felkeresi *Zita* királynét és a királyi családot.

Uj Linoleum üzlet!

Tulajdonos: **Krámer Béla**, a Str. Metianu (Forray-utcában kis Matskyval szemben) kapható: **Linoleum, viaszkosvászon stb. Linoleum behuzásokat előnyösen vállal.** 12951

Miért nem iszol Gottschlig-rumot? Kapható mindenütt.

Közgazdaság.
A valutapiac.

Aradi valutaárak. (December 14.) Dollár 164, márka 0.2 és fél, szokól 5, dinár 2.30, francia frank 11.60, magyar korona 0.7. Kifizetések: Budapest 14, Bécs 420, Berlin 215, Prága 515.

Bucurestli tőzsdezárlat. (December 14.) Devizák: Páris 11.82, London 772, Newyork 164, Itália 828, Svájc 31, Prága 5.16, Bécs 0.0023.25, Berlin 0.0206, Budapest 0.07.25. Valuták: Márka 0.0220, léva 1.15, török lira 80, font sterling 750, francia frank 11.90, svájci frank 30, olasz lira 8.20, drachma 270, dinár 240, dollár 163, Napoleon 580, magyar korona 0.07, szokól 5.05, lengyel márka 126.

Zürichi nyitás. (December 14.) Berlin 0.0650, Newyork 527, London 2448, Páris 37.55, Milano 26.35, Prága 16.25, Budapest 0.23, Zágráb 1.60, Varsó 0.03.25, Bécs 0.0075, bélyegzett 0.0076.

Zürichi zárlat. (December 14.) Berlin 675, Amszterdam 211, London 2451, Páris 3755, Milano 2642.50, Prága 1620, Budapest 2275, Zágráb 155, Bucuresti 320, Varsó 325, Bécs 75, bélyegzett 76, Newyork 527.25.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (December 14.) Napoleon 8800, dinár 27, angol font 10775, dollár 2340, hollandi forint 931, márka 32.5—37.5, léva 17.25, lei 13.75—14.75, lira 117, francia frank 165, szokól 72.5—76.5, osztrák korona 0.035, svájci frank 440, lengyel márka 0.14.25, jugoszláv korona 6.75.

Budapesti értékpapírtőzsde-nyitás. (December 14.) Salgótarjáni 37500—36500, Rima 10775—600, Déli vasut 6700—6800, Államvasut 26750, Cukor 149000, Olaj 7850, Ganz Danubius 60000.

Megalakult a magyar pénzjegynyomda. A Magyar Pénzjegynyomda r.-t. ma tartotta alakuló közgyűlését. Az új vállalatot az Orell-Füssli svájci cég és a magyar állam létesítette oly módon, hogy a részvénytöbbség az utóbbi. A közgyűlésen az igazgatóság tagjaivá a következőket választották meg: Korányi Frigyes báró (elnök), Dréher János, Fejér Vilmos miniszteri tanácsosok, Róbert Emil kincstári főtanácsos, Fattinger Sándor dr. miniszteri osztálytanácsos, Guhl Oszkár, Karrer Viktor dr., Antal László és Kienast Ferenc. A felügyelő bizottság tagjai lettek: Komarniczki Gyula, Leloczky Ferenc, Farkas Géza, Lázár Ferenc dr. és Szalay Ferenc.

LEGUJABB.

Zárt ülés a Rassay-ügyben

Budapest. A magyar nemzetgyűlésen a biztosító intézetek állami ellenőrzéséről szóló javaslatot részleteiben is letárgyalták. Az elnök jelenté, hogy a miniszterelnök zárt ülésben kívánja előterjeszteni a Rassay vizsgálatra vonatkozó aktákat. Farkas István szociáldemokrata nyílt ülést óhajt. Rassay nem kifogásolja a zárt ülést. A zárt ülést elrendelték.

Két évi börtönre ítélték a Népszava egy munkatársát.

Budapest. Nagyatádi sajtóper indított Szakasits Árpád, a Népszava munkatársa ellen „Nagyatádi proklamáció a párdiktatúrát” című cikkért. A cikk szerzője elismerte, hogy cikkének hangja szenvedélyes. Mentségül felhívja az izgalmas ülés lefolyása után a palamert tudósításhoz nyomban fejcikket kellett írni. Szakasitsot két évi börtönre ítélték és azonnali letartóztatását rendelték el.

Bonar Law levele a német kancellárhoz.

Berlin. Bonar Law a következő levelet intézte a német kancellárhoz:

— Megkaptam december 9-iki levelét, amely a jóvátételi kérdésel kapcsolatos nehézségek szabályozásának tervét tartalmazza. Öszinte sajnálattal közlöm önnel, hogy az ülés véleménye szerint az előterjesztett terv nem szolgál olyan megoldással, amelyet a jelenlegi viszonyok között a szövetséges kormányok kielégítőnek tekinthetnek.

Olasz lap Poincaré ellen. Róma. Mussolini miniszterelnök a vasárnapi minisztertanácson fog be számolni londoni utjáról és ugyan ekkor fog nyilatkozni a sajtó képviselőinek is. Az Idea Nazionale élesen támadja Poincarét a Ruhr vidék kérdésében folytatott imperialista politikájáért, amelybe Olaszország sohasem egyezhet bele. Olaszország, — mondja a lap, — nem azért hajtotta végre a nemzeti forradalmat, hogy most francia befolyás alá kerüljön, ami pedig Poincarének titkos célja.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.
Cezurat: **Dr. ROMUL MAGER.**

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Az aradi (congr.) izr. hitközség a tagjai részére szükséges kóser hús kimérését jogot bérbe adja. Az árverés, mely frás- és szóbeli, a hitközség tanácstermében **1. hó 18-án (hétfőn) d. e. 11 órakor** lesz megtartva.

Az árverési feltételek a hitközség jegyzői irodájában betekintethetők. 12599

Az előljáróság.

Óvás!

Tudatom minden ismerősömmel, hogy a mai naptól kezdve fiamért, Hajós Györgyért semmilyen fizetési kötelezettséget el nem vállalom. Vendéglőm számlájára neki ne hitelezzenek. 6144

Ujmikelaka, 1922. dec. 15.

Hajós Sándorné,
a báró Nopcsa-féle mikelakai vendéglő tulajdonosa.

„Joan Limbeck et Fils” Arad. Fabrica de costururi de metal si imprezindere de lamormantari. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

— Úrv. Fetter Géza szül. Jelenek (da, mint hitves, úgy a maga, mint az alulírottak nevében is, mélységes fájdalomtól megtörve tudatja, hogy hún szeretett férje, a legjobb apa, illetve nagyapa, após, sógor, nagybátyja és rokon

Fetter Géza

nyug. államvasúti h. üzletvezető,

hosszas betegség után, tevékeny életének 73-ik és boldog házasságának 34-ik évében **1. hó 18-án déli 1 óra** kor visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Felejthetetlen dráma halottunk földi maradványait **1. évi december hó 16-án délután 3 órakor** fogjuk a Str. Cosbuc (Wesselényi-u.) 1. számú gyász házból a román kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben lévő sírkertben örökös nyugaló helyére helyezni.

Az engedélytől szentmise áldozatát a boldogult lelki üdvéért **1. évi december hó 29-én d. e. 9 órakor** fogjuk a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az egkek Urának bemutatni.

Pihenése oszandes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1922. december hó 18.

Dr Fetter Elemér, Fehér Józsefné szül. Fetter Margit, Fetter Irén, gyermekei. Jelenek István, sógora. Dr. Fetter Elemérné szül. Marossy Bury, menyje. Fehér József, veje. ifj. Fehér József, Fehér Margitka, unokái. Kneffel Lajos és neje, Jelenek Istvánne szül. Kneffel Juliiska, Kneffel Béla és neje, Pfann Géza és neje szül. Kneffel Margit, unokabocsei és unohugai. Ugyazintén a többi nagyszámú rokonság nevében is. 11967

Zseb-Fali-Wecker-**ÓRÁK**
Tört aranyat legmagasabb napi áron vesszünk.

Ekszerek, dísz tárgyak
legizlesebbek, legolcsóbbak

Grallert J. és Fianái
ARAD. 4771

Karácsonyra!

Képeskönyvek, ifjusági iratok, díszművek, kifestőkönyvek, művészi olajfestmények, rézmetszetek, díszlevegőpapírok, karácsonyfadíszek legolcsóbb forrása. Matador játékszerények lerakata.

Kerpel Izsó
könyvkereskedése.
Ugyanott 100.000 kötetes kölesönkönyvtár 6076

Veszek régi hamis fogakat és egész fogsorokat
Kun ékszerész.

A „BOGSZA”
növény és gyümölcsnövényből párolás útján előállított garantált természetes
LIKÖR.
Lloyd 948.

AZ IGAZI UTAT!
Hamburg & Postfick 12231
Fr. H. Soltan, betegkezelőse
költségeket megfizetem.
gátr, ellenkező esetben az összes bevált Szavatsok általánosában Specialis szerez a legfontosabbban eszű ajánlatokkal felvezetett. Aradi eszű ne engedje magát specialis szerezéshez. Szerezési zárdelle meg szakközlőg elkészített szűntöltés elmaradtás eszű ten meg a vizsgálatlan eszűnyok. Kéltálatan tanácsom révén tállák

Weinberger Ferenc ékszerész, Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. Oriási raktár alpacca díszműárunkban. Nagy karácsonyi occasió mindenemű ékszerekben. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás! 5916

Szaloncukorka, legszebb karácsonyfa-díszek, csokoládé figurák, mint minden évben, legnagyobb választékban, legolcsóbb árban kaphatók a „Csokoládé Király”-nál Str. Metianu Nagy karácsonyi vásár mindennemű csokoládé árunkban, (Forray-utca)

LOSONCZY műórás 48 óra alatt 1 évi jótállás mellett megjavítja óráját. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 1. sz.

Karácsonyfa diszek! Valamennyi a legfinomabb élvezhető esemege! Csodálatosan szép figurális diszek. Szalon cukorka, ajándék tárgyak: 5844.
Gábor csokoládégyár Str. Alexandri (Salacz-u.) üzletében Saját érdeke, a legjobbat, legszebbet, legolcsóbban nálunk szerezheti be.

Karácsonyfa minden nagyságban jutányos áron kapható Strada Iosif Vulcan (Kazinczy-utca) 12. szám. 12941

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

INTELLIGENTES, Deutsches Fräulein, mit Jahreszeugnisse wird aufgenommen per 15. Dezember. Adresse in die Administration. 400

FRANCIA-NÉMET nevelőnőt keresek tizenhárom éves leányom mellé. Dr. Hailer Károly közlegyező Sannicolaul-Mare (Torontalm.) 6095

EGY kifutó fia felvétetik. Franco-Romana biztosító Acsev. palota. 6116

HIMZÖNÖK felvétetnek Stern Testvérek Strada Metianu (Forray-utca) 2. 12922

JÓ HÁZBÓL való fia tanulónak fizetéses felvétetik Vándornál. Strada Metianu (Forray-utca.) 6136

JOBB minden es leány, esetleg bejárónő kerestetik Strada Pescatului (Thökölly Imre-utca.) 3. 6135

TÖBB NYELVEN beszélő volt gazdatiszt könyvelő, esetleg raktárnoki állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 6133

JÓ HÁZBÓL való 10-14 éves kis leányt gyermek mellé, családtagnak tekintve, felveszek. Cim a kiadóhivatalban. 6134

GYAKORNOKNÓ azonnal felvétetik Bing Ede cégnél. 6132

BEJÁRÓ SZAKÁCSNÓ kerestetik. Str. Vicenti Babes (Kiss Ernő-utca) 3. 6140

JOÉRKÖLCSÜ tanulókat felvesz Korányi fűszer, esemege áruháza, Bohus-palota. 12781

Vétel és eladás.

KIS Wertheim-szekerényt keresek megvételre. Cim a kiadóhivatalban. 6142

HANGVERSENY ZONGORA eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6143

GYERMEKÁGY eladó. Bohus-palota 3. kapu. II. 10. Benkert. 6130

KERESEK „Singer” varrógépet és gyermek sportkocsit, kevés hibával is megfellel. Cim Maresch-üzlet, Székessynél. 6131

SKUNKS-BOA, teljesen új, eladó. Korányi, Bohus-palota. 12781

ZONGORA eladó Strada Alexandrescu (Bercsényi-utca) 48. 6139

MINDENMŰ ÉKSZERT, gyöngyöket, legmagasabb árban vesz Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12021

EGÉSZEN új gummikereket, gyermek sportkocsit, olcsó zongora, ebédlő divány teherautó, benzín cséplőgarnitúra, vas-hordók, műtermi fényképezőgép, motorfűrészt eladó. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12896

EBÉDLŐASZTAL 24 személyes 2000, 8 ebédlőszék 1600, 2 kredenc (feiler) 6000, 1 konsol-tükör 2500, ebédlőóra 1500, falburkolat 9 méter 7000 leért eladó. „Uranus” iroda főpostával szemben. 12896

JÁTEKOKBAN és babákban nagy választék. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12896

ELADÓ nagy perzsaszőnyeg, új horgolt selvem bluzok, ezüstnemű, disztárgyak, szentképek, mahagoni asztal, többféle butor, takaréktűzhely, lópokróc, lőszőrmatrac, nagy fazék, étszerviz, asztalnemű. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 19. udvari lakásban. 12600

JÓKARBAN levő pedálos cimbalom eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6141

BUTOR, tuhálmozott raktár miatt, ebédlő és hálószobák olcsó áron kaphatók Wiegenfeld, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 12071

SZÁZ FINOM levélpapír, 100 selyempapírral bélelt borítékkal Lea 45.— Knie-szer papirkereskedőnél Strada Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szümraszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

VILLAMOS motor 3.8 lóerős eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6102

MINDENKI TUDJA, hogy a Karácsonyi ajándékok legalkalmasabb beszerzési forrása az Ortutay-palotában levő Szépművészeti Szalon. Régi és modern festmények, szőnyegek és műtárgyak állandó kiállítása. 11911

EGY DARAB 8-as számú Wertheim pénzszekrény, egy darab illó s egy darab álló írőasztal eladó a „Páncotai Hitelszövetkezet”-nél. 6105

KÉT HALÓSZOBA, 1 salon garnitúra, uriszobák, 1 teljes orvosi rendelő felszereléssel, függönyök, szőnyegek, egy gázresó sütővel, lámpák, asztal és ágycserzők, egy spitzbiber rövid bunda, kézimunkák, gyermekjátékok eladók Comissio bizományi üzlet Bulev. Regina Maria 20. 5914

A KARÁCSONYI VÁSÁRRA VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 12907

CEMENTCSEREP készítő gépet keresek lemezzel együtt. Kempf Pál Arad-szentmárton. 6023

HÁROM ablakra függöny, asztalterítő, mokett, divatos zöld krepedesin ruha eladó. Strada Garagiale (Csiky Gergely-utca) 7. 6087

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ingtatlan.

KERESÜNK megvételre 3-4-5 szobás lakással házakat Istállóval. Azonnali átvétellel rendelkezünk. „Uranus” kereskedelmi iroda főpostával szemben. 12896

Üzletek.

MOTOR, vagy vízi malmot keresek használtba 2-4 járatut. Cim a kiadóhivatalban. 6137

Különbéle.

VILLANYSZERELÉST, csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarz műszerész Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

DIRECTE importált legfinomabb eredeti norvég, kevésbé hazsaga Cod-liver-oil. Csukamájolaj dr. Földes Béla gyógyszerészre Arad. 12831

Társat keresek cca 50,000 Lelei.

„LIBRARIA” 12781

jeligére a kiadóhivatal további.

Legfinomabb páratlanul finom illatu Kölni viz Eau de Cologne 10-20-40 Lei. Illatszerek különböző kedves virág illatok 1 deka 10 Lei. Fagybalzsam fagy daganatok azonnali megszüntetésére 10 Lei. Baby creme 8 Lei, Baby Neutral szappan 8 Lei. Baby hintőpor 4 és 6 Lei. Salmiak, pemete, senega, király-cukorka köhögés ellen 4-5 Lei. Hajdu tea köhögés ellen 6 Lei. Tyukszem colloidum kipróbált biztos hatású tyukszem-irtó 15 Lei. Salétrom sonkák pácolására. 5859 Dr. Földes-gyógyszertár, Arad.

Kifutó fiu

Jó fizetéssel

felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Aranyat, briliánskövet, régi fogakat, ezüstneműt vesz **ZINNER**, ékszerész és órás, Strada Metianu (Forray-utca.)

Németh Sándor és Társa saját gyártmányu csokoládé, bonbon és desszert áru gyári lerakatát tekintse meg. ARAD, báró Bohus-palota, Apollo mozi mellett.

Utlevelekre vizumot 55 Leiért legpontosabban leggyorsabban a **KELET**-hírlapiroda szerezz, Str. Alexandri Salacz-u. 1